

HUIS WERK

MAGAZINE OVER JEUGDTOERISME

Driemaandelijks magazine – jaargang 17 – nummer 67
Juli – augustus – september 2022

Afgiftekantoor:
9820 Merelbeke Centrum
nr. P2A6224
VU + afzendadres:
Bert Planckaert
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

PB-PP
BELGIE(N) - BELGIQUE

Video's als promotiemiddel
FAQ's over Kampas
Subsidies in 2022 en vanaf 2023
Het nieuwe CJT in de kijker

Centrum voor Jeugdtoerisme vzw

Dossier RISICOANALYSE

INHOUDSTAFEL

- 2 **Editoriaal**
- 3 **Dossier RISICOANALYSE**
- 4 **De meerwaarde van een risicoanalyse**
- 6 **Handen uit de mouwen**
- 7 **Verplichte risicoanalyses**
- 9 **Aanbevolen risicoanalyses**
- 10 **Preventieadviseurs aan het woord**
- 13 **Nieuwsflash**
- 14 **CJT Ondersteuning ... laat je stem horen**
- 15 **Vraag het aan ... CJT Ondersteuning**
- 16 **Seizoenstip**
- 18 **Huis in de kijker**
- 20 **Agenda**

Centrum voor Jeugdtoerisme vzw

CJT Ondersteuning maakt deel uit van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw (CJT), net zoals CJT Boekingscentrale en CJT Verblijfscentra. Met deze drie actiedomeinen wil CJT gepaste verblijfsmogelijkheden aanbieden aan jeugd in groepsverband.

Particulieren of verenigingen die een gebouw en/of terrein verhuren of willen verhuren aan jeugdgroepen, kunnen bij CJT Ondersteuning terecht. Zij krijgen **advies, vorming en begeleiding** omtrent erkenning, subsidies en alles wat komt kijken bij de uitbating. CJT Ondersteuning verspreidt **informatie** via het tijdschrift HuisWerk, digitale nieuwsbrieven, sociale media en de website www.cjt.be/ondersteuning. De website www.jeugdverblijven.be bevat meer dan 750 jeugdverblijfscentra en kampeerterrainen en wordt onderhouden door CJT.

Daarnaast verdedigt CJT Ondersteuning de **belangen van de sector** bij de overheid en andere instanties. Dit gebeurt door vertegenwoordigingswerk bij o.a. Toerisme Vlaanderen, Departement Cultuur, Jeugd en Media en verschillende organisaties.

EDITORIAAL

Op 17 augustus is het zover. Dan gaat Kampas online. We hebben het in vorig HuisWerknummer uitgebreid gehad over mogelijkheden en troeven van het nieuwe platform. Laat ons hieronder nog even ingaan op de laatste rechte lijn.

In juni en juli hebben alle uitbaters de kans gekregen om hun 'blokkendoos' (entiteiten + eventuele combinaties) samen te stellen en alle karakteristieken in te vullen. Mocht je dit om één of andere reden nog niet gedaan hebben, dan maak je dit best zo snel mogelijk in orde. CJT kan dan tijdig alle aanvragen tot publicatie goedkeuren tegen het moment van lancering.

Uitbaters in zelfkook dienen ook een keuze te maken m.b.t. de verschillende formules: Kampas, Kampas Plus of Kampas Service. Nog vragen hierover? Je vindt alle info op onze website of je kan ons uiteraard contacteren.

Het team van de boekingscentrale zal de eerste helft van augustus gebruiken om het overzetten van circa 1700 boekingen bij de aangesloten zelfkookhuizen in goede banen te leiden. Aan alle andere uitbaters vragen we om tegen 12 augustus zelf de bezettingskalenders te updaten. Voor zelfkook is dit verplicht, voor volpension wordt dit sterk aangeraden. Ook hiervoor vind je handige tips op www.cjt.be/ondersteuning/kampas.

“Kampas moet de ‘place to be’ worden voor elke jeugdgroep die op zoek is naar accommodatie om te overnachten in Vlaanderen.”

Ondertussen zijn we in volle voorbereiding voor een straf promotieverhaal, in eerste instantie gericht op het jeugdwerk, in een latere fase ook op andere doelgroepen binnen het jeugdtoerisme. Kampas moet de ‘place to be’ worden voor elke jeugdgroep die op zoek is naar accommodatie om te overnachten in Vlaanderen, dat zullen we op alle mogelijke manieren kenbaar maken richting doelgroep. Ook de oproep om recensies over verblijven in 2022 achter te laten (vanuit een goedgekeurd groepsaccount) zal ruim verspreid worden bij de jeugdgroepen, maar mag zeker ook gedeeld worden door de uitbaters zelf.

Op pagina 14 in dit HuisWerknummer verzamelden we een aantal FAQ's m.b.t. Kampas, maar ook ons nieuw dossier rond risicoanalyses is het lezen meer dan waard. Het verhaal achter de nieuwe structuur en vormgeving van CJT komt achteraan in dit nummer aan bod.

Veel leesplezier!

Frederik Vercammen

COLOFON

VASTE MEDEWERKERS

Maarten Dekoninck
Frederik Vercammen

WERKTEN NOG MEE AAN DIT NUMMER

Hilde Colman
Frederik De Clercq
Luc De Coninck
Danny Horr e
Peter Landsheere
Wies Moriau
Erwin Stessens
Piet Termont
Johan Verhegge

VORMGEVING

Studio Boiler

DRUK

Lowyck

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Bert Planckaert
Bergstraat 16
9820 Merelbeke

REDACTIEADRES

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
Tel.: 09/210.57.75
E-mail: ondersteuning@cjt.be

HuisWerk is een publicatie van Centrum voor Jeugdtoerisme vzw, met steun van de Vlaamse overheid.

HuisWerk werd gedrukt op gerecycleerd chloorvrij papier.

DOSSIER RISICOANALYSE

Wie een jeugdverblijf of kampeerterrein uitbaat, stelt zich bloot aan risico's. Daaraan ontkomen is onmogelijk. Moet je als uitbater dan dagelijks angst hebben of - nog extremer - de uitbating stoppen? Uiteraard niet! Als uitbater kan je gelukkig al die risico's beheren tot het aanvaardbaar wordt voor de ouders die hun kinderen laten overnachten, voor de vrijwilligers die helpen of voor het personeel dat je

tewerkstelt. Wie dit doet, beheert de risico's als 'een voorzichtig en redelijk persoon' en moet zich minder zorgen maken. Rest enkel nog de vraag hoe je precies omgaat met die risico's. Als antwoord op die vraag staan we stil bij het concept risicoanalyse, met als motto 'beter voorkomen dan genezen'.

De meerwaarde van een risicoanalyse

Wat kan er in en rondom een jeugdverblijf of kampeerterein foutlopen? Je zou dit op zijn beloop kunnen laten om vervolgens de gevolgen te dragen. Of je kan de denkoefening vooraf maken, zodat er zo weinig mogelijk fout hoeft te lopen. Het behoeft geen betoog dat dit laatste de voorkeur geniet. Het concept van een risicoanalyse zet daarop in.

Waarom een risicoanalyse?

Een risicoanalyse maak je in de eerste plaats om de veiligheid van personen (en kinderen en jongeren in het bijzonder) te garanderen. Daarnaast speelt natuurlijk ook de aansprakelijkheid een rol. Met een risicoanalyse toon je aan dat je je uitbating ook beheert als een 'voorzichtig en redelijk persoon', wat belangrijk is in de rechtspraak en bij verzekeringskwesties.

Met een risicoanalyse breng je op een structurele manier in kaart wat kan foutlopen. Je zoekt naar de potentiële gevaren, schat de risico's in en werkt preventieve maatregelen uit om de risico's te elimineren of tot een minimum te beperken. Het doel is uiteindelijk schade aan personen of infrastructuur te vermijden.

Sluit een goede risicoanalyse alle gevaren en risico's volledig uit? Neen, dat kan jammer genoeg niet. Daarom komen in een risicoanalyse ook scenario's aan bod waarbij gevaren en risico's toch tot schade leiden. Zo ben je voorbereid en kan je de schade en daarbij horende aansprakelijkheid beperken.

Door de gevaren en risico's uit te schrijven in een risicoanalyse, toon je aan dat veiligheid hoog in het vaandel wordt gedragen. Maar dankzij een uitgeschreven risicoanalyse is het uitwisselen van opgebouwde ervaringen aan iedereen die betrokken is bij de uitbating en het doorgeven aan de opvolgers ook heel wat eenvoudiger.

DRIE STAPPEN

Het concept risicoanalyse bestaat uit drie stappen: het inventariseren van gevaren, het inschatten van risico's en het nemen van preventieve en curatieve maatregelen.

Gevaren inventariseren

Een eerste stap in de risicoanalyse is het in kaart brengen van de gevaren. Daarbij wordt gekeken naar de eigenschappen van elk product, elke stof en elke situatie die gevaarlijk zijn en eventueel tot schade kunnen leiden.

Risico's inschatten

De volgende stap is het inventariseren van de risico's, dit op basis van de geïnventariseerde gevaren en het inschatten in welke mate deze risico's zullen leiden tot schade. Hoe risicovol een potentieel gevaar is en dus veel of weinig schade kan berokkenen, hangt af van verschillende risicofactoren.

Aan de hand van een concreet voorbeeld, nl. de potentiële gevaren van een bosrijke omgeving, lichten we vijf risicofactoren toe. Want zowel bosbeheer als spelen in een bos zijn niet altijd zonder risico.

Door slijtage kan het risico verhogen.

1. De locatie

Gevaren hangen vaak samen met specifieke locaties. Waar bevindt het jeugdverblijf of kampeerterrein zich? Een jeugdverblijf in een bosrijke omgeving kent nl. andere gevaren dan in een stedelijke context. En ook risico's zijn verbonden aan locaties. Waar staan de bomen? Staan ze bijvoorbeeld vlakbij het jeugdverblijf, dan is het risico reëel dat vallende takken schade aanrichten aan het gebouw.

2. Wie

De kennis of bekwaamheid van personen of het aantal aanwezige personen hebben ook een belangrijke invloed op de risico's. In het geval van bosbeheer stijgt de kans op ongevallen als opleiding en/of ervaring ontbreken, in het spel speelt dan weer de leeftijd een rol. Oudere kinderen kunnen de risico's nl. beter inschatten, maar zullen zich soms ook stoerder gedragen. Bij een bosspel stijgt de kans op een lichamelijk letsel ook als de groep groter wordt.

3. Wanneer

Het tijdstip is eveneens een belangrijke risicofactor. Bij stormweer is het risico veel groter dan bij rustige weersomstandigheden. Schade aan gebouwen is dan niet uit te sluiten en spelen in het bos is dan ronduit gevaarlijk.

4. Duur en frequentie

Duur en frequentie zijn nog twee risicofactoren waarmee rekening moet worden gehouden. De risico's stijgen namelijk wanneer je frequenter of langer wordt blootgesteld aan het gevaar. Concreet wordt bosbeheer risicovoller als je dit frequenter en langer doet. Maar duur kan ook nog een ander risico inhouden. Zo kunnen taken die te lang duren een impact hebben op het concentratievermogen, met meer ongevallen tot gevolg.

5. De hoeveelheid of intensiteit

Nog twee factoren die een impact hebben op de risico's zijn hoeveelheid en intensiteit. De kans op vallende takken stijgt naarmate er meer bomen staan. En veel bomen betekent ook een intenser bosbeheer, opnieuw met een stijging van het risico tot gevolg.

In een risicoanalyse moet je met alle risicofactoren rekening houden. De combinatie van die risicofactoren en de impact die ze elk hebben op de risico's, zullen de kans op schade doen toe- of afnemen.

Maatregelen nemen

Als de gevaren en risico's geïnventariseerd zijn, volgt de volgende stap: het formuleren van maatregelen. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen preventieve en curatieve maatregelen.

In de hiërarchie van preventieve maatregelen staat het vermijden en elimineren van het gevaar en de risico's bovenaan. In een bosrijke omgeving zou je alle bomen kunnen rooien. Dan vermijd je vallende takken en bomen en is bosbeheer niet meer nodig. Maar dat is natuurlijk niet de bedoeling. Wel kan je bepaalde risico's overdragen. Bij bosbeheer kan je de gevaren die inherent zijn aan de job voor personeel en vrijwilligers, elimineren door dit uit te besteden aan een gespecialiseerde firma. Opgelet echter: bij het uitbesteden blijf je als uitbater verantwoordelijk voor het correct uitvoeren van de taken, dit voor zover je dit kan inschatten. Als uitbater moet je dus ingrijpen als bijvoorbeeld gewerkt wordt zonder individueel beschermingsmateriaal.

Bepaalde jobs, zoals bosbeheer, besteed je misschien beter uit aan gespecialiseerde firma's

De volgende stap in de hiërarchie van de preventieve maatregelen is het accepteren en tegelijk reduceren van de risico's tot een aanvaardbaar niveau. Dit doe je door organisatorische maatregelen te nemen en de gevaren en risico's eerst collectief (waar mogelijk) en daarna individueel af te schermen.

Collectief afschermen van de gevaren en risico's betekent dat je initiatieven neemt voor het personeel, de groep vrijwilligers of de verblijvende groep in het algemeen. Dit doe je bijvoorbeeld na een storm door het tijdelijk afbakenen van risicozones in het bos. Zo vermijd je dat spelende kinderen de zones betreden, tot de risico's via bosbeheer terug op een aanvaardbaar niveau zijn gebracht. Individueel afschermen van gevaren en risico's betekent dat je per persoon initiatieven neemt. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van beschermende kledij. Zo zijn veiligheidsschoenen tijdens bosbeheer zeker aangewezen.

Tot slot vallen onder preventieve maatregelen nog organisatorische zaken, zoals de afspraken in het huishoudelijk reglement (bijvoorbeeld: het bos wordt bij storm niet betreden) of het plaatsen van informatieborden waarop vermeld staat waarom een zone wordt afgebakend.

Ondanks de preventieve maatregelen is schade niet altijd uit te sluiten. De volgende logische stap is die schade beperken en hiervoor zijn curatieve maatregelen nodig. Een curatieve maatregel is bijvoorbeeld het voorzien van een verbanddoos om gekwetste personen te verzorgen. Maar het kunnen ook materialen (bijvoorbeeld reservedakpannen) zijn om snelle en eventueel tijdelijke herstellingen uit te voeren en zo bijkomende schade te voorkomen.

Hoewel er een onderscheid wordt gemaakt tussen verschillende maatregelen, staan ze in de praktijk niet los van elkaar. In een goede risicoanalyse moet daarom altijd een combinatie van maatregelen worden uitgeschreven.

Handen uit de mouwen

WANNEER?

Het algemene principe is dat je een risicoanalyse maakt voordat je iets of iemand blootstelt aan bepaalde gevaren. Heb je nog geen enkele risicoanalyse opgesteld, dan start je met de risicoanalyses die wettelijk verplicht zijn (zie verder). Daarna kan je focussen op de geïnventariseerde gevaren waarvan wordt ingeschat dat de risico's het grootste zijn (zie de aanbevolen risicoanalyse).

Een risicoanalyse is een dynamisch proces. Bestaande risicoanalyses worden constant geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Bovendien wordt bij elk nieuw product, elke nieuwe stof of elke nieuwe situatie een nieuwe risicoanalyse opgemaakt. Daarom zijn risicoanalyses nooit helemaal klaar.

Bij een vijver schuilen meerdere risico's.

WIE?

De eindverantwoordelijke van het jeugdverblijf staat in voor de risicoanalyse, maar het beheersen van gevaren, risico's en schade ligt bij iedereen die bij de uitbating betrokken is. In jeugdverblijven waar personeel wordt tewerkgesteld zijn dat de werkgever, de preventieadviseur, het comité voor preventie en bescherming op het werk (als er meer dan 50 werknemers zijn) en de werknemers. Maar ook vrijwilligers, in eender welke context, dragen op vlak van preventie een verantwoordelijkheid. Kortom: iedereen heeft een opdracht te vervullen.

Een open houding naar externen zoals de brandweer, maar ook het organiseren van inspraak zijn in dat opzicht noodzakelijk. Zo wordt iedereen betrokken in het proces, worden initiatieven gestimuleerd en ondersteund en wordt de risicoanalyse een gedragen instrument. Om de inspraak te optimaliseren, kan eventueel nog in vorming geïnvesteerd worden om de kennis rond risicobeheersing te vergroten.

HOE?

Op zoek naar de juiste methodiek

Er bestaan diverse methoden om een risicoanalyse vorm te geven. Sommige methodes richten zich op kwantitatieve risicoanalyses waarbij de risico's in meetbare criteria worden uitgedrukt. Dat is bijvoorbeeld zinvol om de financiële risico's van investeringen in te schatten. Andere methodes focussen meer op de kwalitatieve risicoanalyse. Dit zijn methodes die ontwikkeld zijn voor risico's die niet of moeilijk meetbaar zijn. De methodes gaan uit van verschillende scenario's om vervolgens de risico's te bepalen.

De verschillende methodes voor zowel de kwantitatieve als de kwalitatieve risicoanalyses zijn meestal vrij beschikbaar. Welke methode je best kiest, hangt af van de eigen situatie. Zie je door het bos de bomen niet, dan kan je hulp inroepen van personen met expertise of gluren bij collega-uitbaters. Op basis van die ervaringen is het wellicht eenvoudiger om een methodiek te kiezen en misschien gedeeltelijk over te nemen. Veel gevaren en risico's zullen nl. voor een groot gedeelte gelijklopend zijn.

Concretiseren

Een goede risicoanalyse formuleert duidelijk welke doelen worden nagestreefd. Aan die doelen worden vervolgens indicatoren gekoppeld. Die omschrijven wat concreet gerealiseerd moet worden om de vooropgestelde doelstelling te behalen. Een volgende stap is het duidelijk formuleren van verantwoordelijkheden en taken.

Wanneer doelstellingen, indicatoren, verantwoordelijkheden en taken duidelijk zijn, weet iedereen precies wat er van hem of haar verwacht wordt.

Een voorbeeld: een kampvuur houdt altijd gevaar in. Mogelijke risico's zijn brandwonden bij aanwezig zijn of een onvoorziene uitbreiding van het kampvuur. Om de doelen (brandwonden en uitbreiding brand vermijden) te bereiken, worden volgende indicatoren geformuleerd: het kampvuur heeft een diameter van maximaal twee meter en vuur maken wordt verboden bij een windkracht van minstens 5 Beaufort. De uitbater brengt de groepsverantwoordelijke op de hoogte van de indicatoren.

Evalueren en bijsturen

Een risicoanalyse vloeit voort uit een voortdurend proces. Een risicoanalyse vereist daarom op regelmatige basis een evaluatie en indien nodig bijsturing. Om dit structureel te verankeren, wordt preventie best een vast onderdeel tijdens overlegmomenten. Denk daarbij aan vergaderingen op organisatieniveau of individuele (functionering)gesprekken. Tijdens die gesprekken kunnen nieuwe gevaren en risico's gedetecteerd worden of enkele procedures verfijnd worden naar aanleiding van een schadegeval. Tot slot kan je een risicoanalyse ook evalueren en bijsturen aan de hand van gerichte oefeningen.

Verplichte risicoanalyses

Als werkgever

Wie personeel in dienst heeft, moet voldoen aan de wetgeving inzake welzijn op het werk. Sinds 4 augustus 1996 is dat de basiswet op het vlak van veiligheid en gezondheid op het werk. Deze wet wordt verder concreet gemaakt in de codex over het welzijn op het werk. In die codex staat o.a. opgenomen dat de werkgever moet voorzien in een risicoanalyse brand en elektriciteit.

Vrijwilligers staan in de wetgeving niet expliciet vermeld, toch mag je verwachten dat ze dezelfde bescherming genieten als werknemers. Daarom wordt de wetgeving inzake welzijn op het werk veiligheidshalve soms toegepast op vrijwilligers. Of de wetgeving kan dienen als inspiratiebron omdat de preventiemaatregelen die erin vermeld staan voor iedereen interessant zijn, ongeacht of je werknemer of vrijwilliger bent.

Het dynamisch risicobeheersingssysteem

De wetgeving verplicht de werkgever een dynamisch risicobeheersingssysteem uit te werken. Dit moet een planmatige aanpak van preventie garanderen. Het systeem legt de werkgever een dwingend kader op waaraan hij verder in alle flexibiliteit invulling moet geven. Dit wil echter niet zeggen dat er volledige vrijheid is. In de codex staan ook een aantal minimumregels die verplicht van toepassing zijn.

Het dynamisch risicobeheersingssysteem bevat volgende domeinen:

- arbeidsveiligheid
- bescherming van de gezondheid van de werknemer
- psychosociale aspecten van het werk
- ergonomie
- arbeidshygiëne
- verfraaiing van de arbeidsplaatsen
- maatregelen van de onderneming met betrekking tot het leefmilieu

De domeinen moeten allemaal in het dynamisch risicobeheersingssysteem aan bod komen. Bovendien staan de domeinen niet los van elkaar, waardoor preventieve maatregelen in het ene domein ook een weerslag kunnen hebben op maatregelen in een ander domein. Met die wisselwerking

moet je in het dynamisch risicobeheersingssysteem ook rekening houden.

De algemene risicoanalyse, het globaal preventieplan en het jaarlijkse actieplan

Het dynamisch risicobeheersingssysteem wordt opgebouwd aan de hand van drie documenten.

Eerst voer je een algemene risicoanalyse uit en schrijf je die bevindingen uit. De risicoanalyse bestaat uit het identificeren van de gevaren en het inschatten van de risico's. Dit gebeurt op het niveau van de organisatie, de functie en het individu.

Daarna werk je de maatregelen uit om risico's te vermijden of te beperken. De maatregelen op lange termijn worden neergepend in een globaal preventieplan, dat wordt opgesteld voor vijf jaar.

Dit plan vormt ten slotte de basis voor het jaarlijkse actieplan. Dit bevat de concrete acties die je zal uitvoeren om de risico's te voorkomen of beperken.

Hulpmiddelen

Er bestaan verschillende methodieken die helpen bij het identificeren van gevaren, het inschatten van risico's en het bepalen van preventieve maatregelen. Voor jeugdverblijven zijn de SOBANE strategie in combinatie met de Déparis-gidsen of de OIRA methode interessant, omdat ze zich richten op kleinere organisaties. Bovendien worden ze gratis aangeboden. Daarnaast houden de methodieken rekening met alle mogelijke risico's en behouden ze het overzicht.

De risicodomeinen van de SOBANE-strategie

Personeelsvoorzieningen	Lawaai
Machines en handgereedschappen	Thermische omgevingsfactoren
Veiligheid (ongevallen, vallen, uitglijden ...)	Gevaarlijke chemische producten
Elektriciteit	Biologische agentia
Risico's van brand of explosie	Globale lichaamstrillingen
Beeldschermwerk	Hand-arm trillingen
Musculo-skeletale aandoeningen (MSA)	Psychologische aspecten
Verlichting	

Waarop de methodieken geen antwoord bieden, is de vraag welke risico's je eerst moet aanpakken. Wil je weten wat de grootste risico's zijn, kan je rangschikkingsmethoden gebruiken. Alle beschikbare methoden opsommen zou ons te ver leiden, daarvoor verwijzen we naar de FOD Werkgelegenheid, arbeid en sociaal overleg die een brochure 'risicoanalyse' aanbiedt waarin alle methodieken vermeld staan.

De wetgeving inzake welzijn op het werk is de basiswet op vlak van veiligheid en gezondheid op het werk.

Het kb op de speeltoestellen verplicht een risicoanalyse.

Speeltoestellen

Wanneer het jeugdverblijf of kampeertrein een speelterrein heeft met minstens één speeltoestel, dan zijn het kb van 28 maart 2001 (betreffende de veiligheid van speeltoestellen) en het kb van 28 maart 2001 (betreffende de uitbating van speeltoestellen) van toepassing. Tenminste als het speeltoestel voldoet aan de definitie. "Een speeltoestel is een product bestemd voor vermaak of ontspanning, ontworpen of kenmerkend bestemd om te worden gebruikt door personen die de leeftijd van achttien jaar nog niet hebben bereikt, waarbij uitsluitend van zwaartekracht of van fysieke kracht van de mens gebruik wordt gemaakt en bestemd voor collectief gebruik op een tijdelijk of blijvend speelterrein." Een zelfgebouwd kamp, een tijdelijke sjoorconstructie of een omgevallen boom vallen hier bijvoorbeeld niet onder.

Val je onder het kb, dan ben je verantwoordelijk voor de veiligheid van de speeltoestellen en de -terreinen. Wettelijk word je verplicht om te voldoen aan de algemene veiligheidsverplichtingen. Dit houdt concreet in dat je voorziet in:

- uitvoering van een risicoanalyse
- opstellen van preventiemaatregelen
- toepassen van die preventiemaatregelen tijdens de opstelling en de uitbating van het speelterrein
- opstellen van een inspectie- en onderhoudsschema

Met een downloadbare tool van de FOD Economie is het mogelijk om een risicoanalyse en een inspectie- en onderhoudsschema op te maken. Het gebruik van de tool is praktisch, maar niet verplicht. Werk je liever zelf een systeem uit, raadpleeg dan zeker de website van de FOD Economie. Zo weet je wat in de risicoanalyse (en andere documenten) wettelijk minstens vermeld moet worden.

Legionella

Met het legionellabesluit van 4 mei 2007 wil de Vlaamse regering de veteranenziekte preventief bestrijden. Dit is een potentieel ernstige longontsteking die kan optreden door het inademen van kleine in de lucht zwevende waternevel besmet met legionellabacteriën. Jeugdverblijven met een collectieve watervoorziening en een capaciteit vanaf 15 personen moeten aan het besluit voldoen. Het opstellen van een risicoanalyse en een beheersplan is pas verplicht voor jeugdverblijven zonder conformiteitsattest en met een capaciteit vanaf 41 personen. Voor jeugdverblijven met een kleinere capaciteit is het besluit minder streng.

Om de risicoanalyse vorm te geven, stelt het Agentschap zorg en gezondheid twintig fiches ter beschikking. Elke fiche omschrijft een potentieel gevaar in de sanitaire watervoorziening bestemd voor menselijke consumptie. Het document bevat volgende onderdelen:

- **Hotspot:** daarin wordt een potentieel installatieonderdeel dat een risico vormt, geïdentificeerd.
- **Illustraties, foto's of schema's:** die illustreren de hotspot en worden omschreven.
- **Risico-omschrijving:** een omschrijving van de factoren die in de hotspot gunstig zijn voor de legionellabacterie. Dit wordt vervolgens puntsgewijs samengevat in enkele legionellabevorderende factoren.
- **Risicobeoordeling:** daarin wordt de kans ingeschat dat er effectief groei van de legionellabacterie optreedt, waardoor het ook een risico vormt voor de volksgezondheid.
- **Oplossing:** dit bevat preventieve maatregelen die de groei van de legionellabacterie moeten verminderen of stagneren, zodat het risico op een besmetting wordt beperkt of uitgesloten.

De fiches zijn een leidraad en moeten uiteraard aangepast worden aan de eigen situatie.

Liften

Jeugdverblijven met een personenlift (geen trapliften) zijn gebonden aan diverse wetgeving. Zo verplicht het kb van 9 maart 2003 (betreffende de beveiliging van liften) eigenaars of beheerders van liften tot het opstellen van een risicoanalyse. In tegenstelling tot de bovenstaande risicoanalyses kan je dit niet zelf doen. Het kb eist dat de risicoanalyse wordt opgesteld door een externe dienst voor technische controle (EDTC). De EDTC kan je vrij kiezen, een lijst vind je op de website van de FOD Economie.

De risicoanalyse moet ten laatste 15 jaar na de eerste indienststelling van de lift uitgevoerd worden. Daarna moet dit herhaald worden met tussentijden van maximum 15 jaar. De risicoanalyse gebeurt op een uniforme manier. Hiervoor gebruikt elke EDTC een specifieke controlelijst die rekening houdt met de technische kenmerken van de liften en met de specifieke gebruikswaarden. De controlelijst is terug te vinden als bijlage bij het koninklijk besluit.

Uit de risicoanalyse vloeien enerzijds risico's voort waarvoor de installatie niet onmiddellijk moet worden gemoderniseerd en anderzijds (eventueel) ernstige risico's waarvoor een onmiddellijke interventie wel noodzakelijk is. In dit laatste geval kan de EDTC ook beslissen om de lift buiten dienst te stellen.

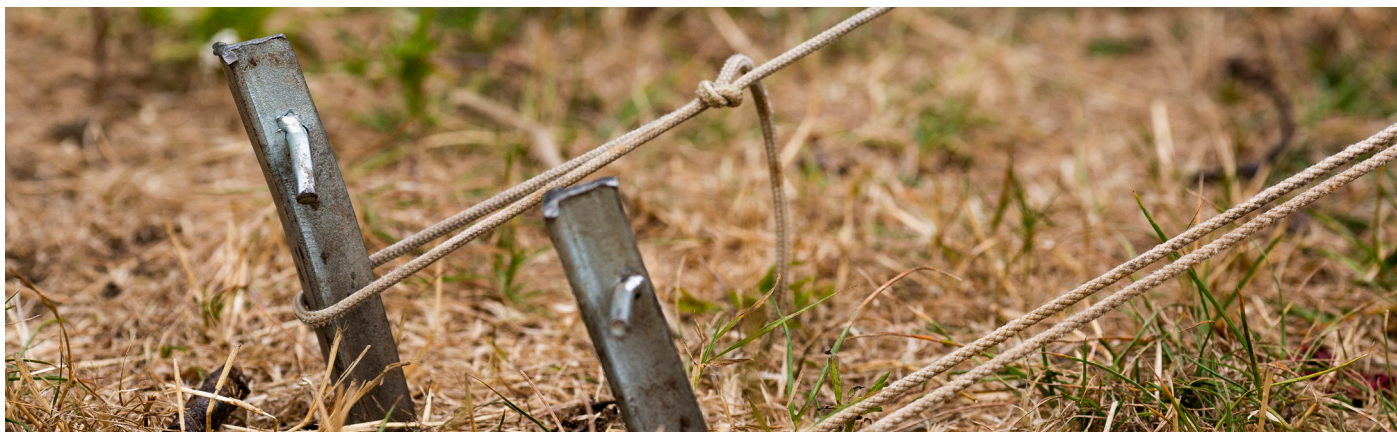
Hoogteparcours

Een hoogteparcours is volgens de FOD Economie een dienst die valt onder de regelgeving van de actieve ontspanningsevenementen. Hierdoor moet een hoogteparcours voldoen aan de regelgeving vermeld in het wetboek economisch recht, boek IX (betreffende de veiligheid van producten en diensten). Aanvullend moet het hoogteparcours ook nog voldoen aan het kb van 25 april 2004 (houdende reglementering van de organisatie van actieve ontspanningsevenementen). Eén van de verplichtingen uit die wetgeving is het opstellen van een risicoanalyse.

Als ondersteuning werd door de FOD Economie een leidraad uitgewerkt en een website ontwikkeld waarop vermeld staat wat van de risicoanalyse verwacht wordt en welke elementen zeker aanwezig moeten zijn.

Voor meer informatie surf je naar www.cjt.be/ondersteuning/risicoanalyse.

Terrein - Achtergebleven piketten zijn een potentieel gevaar en verhogen het risico op bijvoorbeeld kwetsuren.

Aanbevolen risicoanalyses

Niet alle potentiële gevaren in en rondom jeugdverblijven en kampeerterrainen vallen onder de verplichte risicoanalyses. Toch worden die gevaren ook best onder de loep genomen, wil je handelen als een 'voorzichtig en redelijk persoon'. In de jeugdverblijfssector zijn dit voornamelijk volgende elementen: vuur, water, hoogte, mobiliteit, dieren en terrein.

Vuur

Een (kamp)vuur houdt gevaren in voor de verblijvende groep en de directe omgeving. Enkele maatregelen kunnen de risico's die daaraan verbonden zijn, uitsluiten of toch minstens beperken. Zo richt je best een vaste kampvuurplaats in die voldoet aan de wettelijke vereisten (kampvuur maken kan als je 25 meter afstand houdt van bossen en wouden en 100 meter van huizen, heiden, boomgaarden ...) of op een andere plaats die werd goedgekeurd door de lokale brandweer. Andere afspraken met betrekking tot het maken van vuur leg je vast in het huishoudelijk reglement. Het betreft bijvoorbeeld de hoogte van het vuur, het verbod op brandversnellers, het gebruik van droog onbehandeld hout, het preventief voorzien van blusmateriaal, het behandelen van vuurresten, de wetgeving in geval van droogte ... . Andere gevaren verbonden aan vuur zijn roken, de aanwezigheid van brandbare stoffen of elementen verbonden aan de infrastructuur van het verblijf. Een aantal maatregelen die helpen om de risico's te vermijden of te beperken, vind je terug in de checklists op onze website.

Water

In bepaalde omstandigheden kan ook water een gevaar vormen. In de eerste plaats denken we aan locaties met grachten of een (zwem)vijver. In de zomer is er bijvoorbeeld gevaar op verdrinking. In de winter is ijs dan weer aanlokkelijk, maar tegelijk verraderlijk. Een ander mogelijk gevaar is de aanwezigheid van blauwalgen waarvan de stoffen bijzonder giftig zijn.

Om risico's te beperken, kan je de toegang tot het water (tijdelijk) verbieden, enkele preventieve maatregelen opleggen of de groepen via goede communicatie wijzen op de gevaren. Verplicht tot een bepaalde leeftijd zwembandjes en/of informeer de groep over de diepte van het water, de ondergrond (stenen of zand) ...

In de tweede plaats denken we aan het gevaar op overstromingen. Jeugdverblijven en kampeerterrainen in risicogebied zoeken best antwoorden op de vraag hoe groepen tijdig kunnen geïnformeerd en geëvacueerd worden.

Hoogte

Een hoogteparcours is onderworpen aan een verplichte risicoanalyse (zie pagina 8), maar niet alles wat met hoogte te maken heeft, valt onder die wetgeving. Denk bijvoorbeeld aan trappen, ladders, een stapelbed of een toegankelijk dak. Daarom wordt best alles in de hoogte in kaart gebracht om het vervolgens te onderwerpen aan een risicoanalyse. Misschien resulteert dit dan in enkele eenvoudige ingrepen zoals een leuning, bedrandbeveiliging of enkele duidelijke afspraken.

Mobiliteit

Het brengen en ophalen van kinderen, het laden en lossen van materiaal, het verlaten van het domein ... zijn vaak hectische en soms ook gevaarlijke momenten. Hoe zorg je ervoor dat de risico's die daarbij gepaard gaan, beperkt blijven? Jawel, aan de hand van een risicoanalyse mobiliteit. Is er een goede afscheiding tussen parking en speelomgeving? Weet de automobilist dat er vlakbij een jeugdverblijf is? Kent de verblijvende groep de alternatieve trage wegen om specifieke locaties (dorp, bos, zwembad ...) te bereiken?

Dieren

Dieren rondom een verblijf zijn waardevol, toch zijn er ook hier enkele veiligheidsaspecten die je niet uit het oog mag verliezen. Niet elk dier is namelijk geschikt of kan je zonder toezicht bij kinderen en jongeren laten. Andersom kan je ook niet elk kind zomaar bij dieren laten. Sommige risico's zijn algemeen gekend, zoals een trap van een paard, andere zijn minder voor de hand liggend, zoals een allergische reactie.

Terrein

Gevaar schuilt soms in een klein hoekje. Zo kan een putje in het terrein ernstige gevolgen hebben voor een spelend kind. Denken we aan een verstuipte of gebroken voet. Aan de hand van een risicoanalyse terrein kan je dit gevaar in kaart brengen en de risico's vermijden door het graven van putten te verbieden of door te eisen dat elke put wordt gedempt. Of je kan de risico's inperken door de plaatsen waar putten wel gegraven kunnen worden, te beperken, zodat controle achteraf haalbaar blijft. Andere gevaren zijn (prikkel)draad, afval zoals glas of scherpe voorwerpen of opslagplaatsen voor bijvoorbeeld gasflessen.

	OK	NIET OK	NVT
CHECKLIST TERREIN			
er zijn geen afsluitingen met prikkeldraad			
er liggen geen scherpe voorwerpen (glas/metaal) in het speelveld			
gemaakte putten worden na gebruik opnieuw gedempt			
afgezaagde bomen zijn ofwel met de grond gelijk of hoger dan 1m			
hoogteverschillen of trappen rond de gebouwen zijn verlicht in het donker			
er is geen conflict tussen auto's op het terrein en spelende kinderen			
bomen worden na een storm gecontroleerd op gevaarlijke situaties			
water is afgebakend			
er zijn afspraken over tijdelijke constructies door groepen gemaakt			
er is een verbod op het zagen of kappen van bomen			
permanent aanwezige speeltoestellen zijn gekeurd door een erkend organisme			
permanent aanwezige speeltoestellen worden regelmatig nagezien			
DATUM CONTROLE:			
UITGEVOERD DOOR:			
OPMERKINGEN:			

Je handelt als een voorzichtig en redelijk persoon als je je bewust bent van de risico's en daarmee op een structurele manier aan de slag gaat.

Preventieadviseurs aan het woord

Peter Verschuren

Peter Verschuren is intern preventieadviseur bij de intercommunale ontwikkelingsmaatschappij voor de Kempen en vrijwilliger bij Scouts en Gidsen Vlaanderen. Een ideale mix van functies om het concept risicoanalyse voor onze sector in de praktijk te brengen.

Is het concept risicoanalyse toepasbaar op alle jeugdverblijven?

Absoluut. Van het concept moet noch de professionele, noch de vrijwillige uitbater schrik hebben. We zijn er in ons dagelijks leven nl. allemaal voortdurend mee bezig. Een voorbeeld: 's morgens willen we vermijden dat we ons overslapen, dus gebruiken we een wekker. Vertalen we dat naar een risicoanalyse, dan is overslapen het gevaar. Om het risico te elimineren of te beperken, zetten we een wekker. Hiermee is het risico om ons te overslapen, op een aanvaardbaar niveau gebracht.

Waarom is het belangrijk dat een risicoanalyse wordt uitgeschreven?

In elk jeugdverblijf zijn er gevaren en risico's. Om ons daarvan echt bewust te worden en daarmee op een structurele manier aan de slag te gaan, is het belangrijk om dit uit te schrijven, hoe moeilijk of lastig dat ook is.

WAARVOOR STAAT MUOPO? DE MUOPO METHODE ANALYSEERT VIJF DOMEINEN:

M

staat voor mens > competenties, kennis, juiste houding of gedrag ...

U

staat voor uitrusting > infrastructuur, machines, gereedschappen, tafels en stoelen ...

O

staat voor omgeving > lokalen, klimaat, lawaai, licht, lucht, (bos)gebied ...

P

staat voor product > scherpe voorwerpen, warme of koude voorwerpen, zware lasten ...

O

staat voor organisatie > inrichting verblijf, taken, werkregime, opleiding, communicatie, teamwerk ...

Welke methodes zijn voor jeugdverblijven het meest geschikt?

Er zijn heel wat methodes ontwikkeld, zoveel dat je door het bos de bomen niet meer ziet. Voor jeugdverblijven zou ik daarom adviseren om vooral een methode te kiezen die pragmatisch werkt zoals de MUOPO methode (zie kader op pagina 11). Bij die methodes komt het er vooral op neer om de gevaren in de verschillende domeinen snel te detecteren en daarvan de risico's in te schatten. Onaanvaardbare risico's worden vervolgens geëlimineerd of aan de hand van beheersmaatregelen terug op een aanvaardbaar niveau gebracht.

Waarom haal je specifiek de MUOPO methode aan als voorbeeld?

Binnen een jeugdverblijf moet je alle mogelijke gevaren onderkennen en nagaan wie risico loopt. Met de MUOPO-methode zorg je er voor dat alle factoren en aspecten in

je verblijf bekeken worden. Een gevaar is alles wat schade kan berokkenen, gaande van materiële schade, geringe letsels of gezondheidsproblemen tot letsels die invaliditeit, een slechte gezondheid of zelfs de dood tot gevolg kunnen hebben. Om te voorkomen dat gevaren over het hoofd worden gezien of bepaalde aspecten van je activiteiten meer aandacht krijgen dan andere, helpt de MUOPO-methode om het hele plaatje te zien.

Hoeveel tijd moet je als uitbater voorzien voor een risicoanalyse in het algemeen?

Vooraf bij de opstart vergt de risicoanalyse veel tijd en energie. Je start namelijk van een blanco blad. In een jeugdverblijf zou ik daarom eerst iemand aanstellen voor het voorbereidende werk. Die persoon lijst dan de gevaren en risico's op. Vervolgens kan een werkgroep - want een risicoanalyse

maken is toch vooral teamwork - verder uitdiepen. Welke gevaren en risico's ontbreken nog? Hoe kunnen we die risico's elimineren of verminderen? Eenmaal die fase achter de rug is, is de tijdsinvestering nog beperkt. Dan moet er enkel nog bijgeschaafd worden op basis van evaluaties of nieuwe situaties.

Hoe vermijd je dat de risicoanalyse dode letter blijft?

Iedereen kan zijn eigen werkwijze kiezen maar mijn suggestie is: werk met checklists en doe afhankelijk van de risico's jaarlijks of driejaarlijks een grondige evaluatie. Zo blijven de checklists actueel. Of implementeer een agendapunt 'veiligheid' in je structurele vergaderingen. Zo komen de verschillende domeinen waarop veiligheid van toepassing is, gespreid aan bod.

Mieke Sevenans en Ruben De Sutter

Mieke Sevenans en Robin De Sutter werken voor Prevent Agri Vlaanderen, een organisatie die de veiligheid en het welzijn van de werknemers op de werkvloer van de groene sectoren wil bevorderen. Op vraag van De Blijve Alpaca, een actief landbouwbedrijf en jeugdverblijf in Lokeren, voerden ze een veiligheidsaudit uit waarmee uitbaterster Hilde Colman verder aan de slag kan.

Wie is de doelgroep van Prevent Agri Vlaanderen?

Prevent Agri is een organisatie opgericht door de sociale partners uit de groene sector. Onze middelen komen rechtstreeks van de fondsen tuinaanleg, tuinbouw en landbouw. We worden niet ondersteund door de overheid. Onze doelgroep is de volledige groene sector.

Wat is jullie opdracht?

We ondersteunen en begeleiden bedrijfsleiders naar een veiligere land- en tuinbouw, maar we zijn geen controlerend orgaan. Je mag ons dus niet verwarren met een inspectiedienst of de wettelijk verplichte externe dienst voor de preventie op het werk.

Hoe komt het dat het jeugdverblijf De Blijde Alpaca mee in de oefening werd opgenomen?

Op vraag van de dienst landbouweducatie van de provincie Oost-Vlaanderen is een project opgezet in het kader van 'Beleef de Boerderij'. Dat zijn boerderijen die intekenen om, naast hun agrarische activiteit, ook activiteiten zoals feestjes, klasbezoeken en jeugdkampen in te richten voor kinderen en jongeren. De Blijde Alpaca is daarvan een mooi voorbeeld en kwam dus in aanmerking voor de doorlichting.

Kunnen andere jeugdverblijven gelegen op landbouwbedrijven nu nog beroep doen op jullie diensten?

Jawel, op voorwaarde dat ze tot onze doelgroep behoren.

Welke methode werd er voor het jeugdverblijf gebruikt?

Voor het nevenproject werd er geen risicoanalyse 'pur sang' gebruikt, maar wel een veiligheidschecklist. Die checklist werd op basis van onze terreinkennis opgesteld en kan gezien worden als een neutrale kwaliteitsmeting.

Werden er aanbevelingen of maatregelen geformuleerd?

Inderdaad. Zo kwamen we tot de vaststelling dat een meerderheid van de bedrijfsleiders binnen Beleef de Boerderij geen notie hadden van EHBO. Daarom heeft de dienst landbouweducatie van de provincie Oost-Vlaanderen een cursus ingericht voor alle bedrijven in de pool.

Welke potentiële gevaren en risico's zijn er verbonden aan een verblijf gelegen op landbouwbedrijven?

De aanwezigheid van kinderen op het bedrijf is niet altijd duidelijk voor derden die het erf betreden. Dit maak je best kenbaar, bijvoorbeeld aan de hand van een waarschuwbord. Ook een snelheidsbeperking (eventueel via verkeersdrempels), de aanwezigheid van landbouwdieren, zwaar vervoer, kortom alles wat samenvalt met de bedrijfsvoering, moeten bekeken en eventueel aangepast worden. En de toegang tot openliggende (mest)putten, fytoproducten, veterinaire materialen ... moet ten allen tijde vermeden worden. Controle op tekenbeten verdient tevens de nodige aandacht.

Kan je één van bovenstaande gevaren nog wat concreter maken?

Op veel landbouwbedrijven zijn honden aanwezig. In combinatie met kinderen zijn honden echter een gevaar dat eigenaars dikwijls fout inschatten. De honden worden als braaf omschreven, maar via het project hebben we weet van twee ongevallen. Ons advies is daarom altijd om honden van kinderen te scheiden.

Welke specifieke gevaren, risico's en maatregelen werden er geformuleerd voor het verblijf De Blijde Alpaca?

Voor de kinderen en jongeren waren er speeltuigen aanwezig. Ons advies was om na te kijken of deze voldoen aan de richtlijnen. Daarenboven moet de bedrijfsleider dit periodiek controleren. Een tweede advies was rond het aanbieden van voedingsmiddelen. Voordat je die aanbiedt, bijvoorbeeld na een rondleiding, pols je best eerst naar allergieën en voorzie je – indien mogelijk – in alternatieven.

Hoeveel tijd moet een uitbater voorzien?

De impact voor de uitbater blijft beperkt tot het bezoek. Dat duurt gemiddeld anderhalf uur. Het administratieve werk voeren wij uit.

Wat is de gemiddelde kostprijs?

Omdat onze leden reeds (via de fondsen) betalen voor de algemene werking, rekenen we voor die extra ondersteuning geen kosten door.

HUIS WERK 68

In oktober verschijnt HuisWerk 68, met daarin een dossier rond het nieuwe masterplan jeugdkampen.

Vlak voor de zomer keurde de Vlaamse regering een nieuw masterplan jeugdkampen goed. Het is een plan dat focust op drie actiedomeinen: aanbod, omgeving/bereikbaarheid en jeugdtoerismebeleid. Na de zomer zal een taskforce opgericht worden waar uitvoering wordt gegeven

aan de 38 verschillende acties, opgenomen in het plan.

In het dossier gaan we in op de inhoud van het plan en laten we een aantal belangrijke partners aan het woord over hun ambities.

Heb je zelf nog goede suggesties of tips of wil je reageren op dit thema, laat het ons weten via ondersteuning@cjt.be.

NIEUWSFLASH

NIEUWE BTW-REGELING

Vanaf 1 juli 2022 gelden nieuwe btw-regels voor toeristische verhuur en bijhorende diensten, ook van toepassing op jeugdtoerisme. Voor de meeste jeugdverblijven blijft alles bij het oude.

Samengevat: het aanbieden van diensten zoals een uitgebreide onthaalfunctie, het verstrekken van huishoudlinnen of een dagelijks ontbijt is enkel vrijgesteld van btw als het gebeurt door sociale instellingen aan jeugdgroepen/scholen. Omgekeerd: als de uitbater bijvoorbeeld een klassieke vennootschap of eenmanszaak is of als de diensten worden geleverd aan volwassenengroepen, geldt een btw-plicht, die dan meteen van toepassing is op de volledige factuur van deze boeking.

Lees de volledige uitleg op www.cjt.be/ondersteuning/btw.

OPKAMP.BE

De collega's van De Ambrassade hebben de website opkamp.be grondig vernieuwd. De website bevat heel wat nuttige en actuele informatie voor jeugdgroepen over allerhande kamphema's, zoals duurzaam koken, EHBO, afval, zwemmen in open water of alcohol en drugs. Ook het kampcharter dat de relaties tussen groep, uitbater en gemeente wil bevorderen, krijgt er een plaats. Bovendien wordt het jeugdwerk in de zoektocht naar een geschikte kampplaats doorverwezen naar de meest geschikte websites. Voor locaties in Vlaanderen is dat nog even jeugdverblijven.be, maar vanaf 17 augustus wordt dat uiteraard kampas.be.

PFAS IN DE GROND

PFAS is een probleem bij herhaaldelijke en langdurige blootstelling. Dan stapelen schadelijke stoffen zich op in het lichaam. Voor jeugdverblijven en kampeerterrinen gelegen op terreinen die mogelijks zijn verontreinigd met PFAS (bijvoorbeeld gelegen naast een brandweerkazerne), was er echter lange tijd onduidelijkheid. Het onderzoek naar al deze potentieel verontreinigde gronden kan nog jaren aanslepen, in tussentijd moesten uitbaters weten wat wel en niet kon. Die onduidelijkheid is nu grotendeels weggewerkt door de Vlaamse overheid.

Jeugdkampen op (mogelijks) verontreinigde terreinen kunnen doorgaan, al worden er wel enkele adviezen geformuleerd. Spelen op braakliggend of losse grond wordt sterk afgeraden. Voor die activiteit wordt best uitgeweken naar terreinen die bedekt of met gras begroeid zijn. Verder wordt gevraagd geen putten te graven en regelmatig handen te wassen. Op die manier wordt de blootstelling tot een minimum herleid en is er nauwelijks of geen inname van PFAS.

KAMPVUREN EN KOOKVUREN

In periodes van droogte kan er in de bos- en natuurgebieden een snel en acuut risico op brandgevaar ontstaan. Elk bijkomend risico op brand moet dan vermeden worden. Daarom verbiedt het Vlaamse Agentschap Natuur en Bos (ANB) roken en vuur maken bij kleurcode geel, oranje of rood. Te streng voor het gemiddelde jeugdkamp en daarom hebben we bij ANB ook dit jaar aangedrongen op een uitzondering. Vlak voor de kampzomer kregen we uiteindelijk het verlossende nieuws. Tot 30 september is koken op vuur bij elke kleurcode toegelaten en is kampvuur mogelijk bij code groen en geel.

Een aantal afspraken moeten wel altijd gerespecteerd worden. Er mogen geen brandbare materialen in de omgeving liggen. Er mogen geen brandversnellers gebruikt worden. Vuur mag niet onbeheerd achtergelaten worden. Blusmiddelen moeten voorzien worden. En ten slotte moet het vuur na de activiteit altijd gedoofd worden.

De actuele kleurcodes kan je checken op www.natuurenbos.be/waarschuwingen. Na de zomer gaan we opnieuw in gesprek met ANB om deze zomerregeling elk jaar te laten terugkeren.

AGENTSCHAP NATUUR & BOS

Vlaanderen in natuur

AFSPRAKEN ZOMER 2022

KAMP-VUURKE STOOK

OP VOORZIENE PLAATSEN IN HET KADER VAN KAMPEN EN IN BIVAKZONES

TOEGESTAAN BIJ CODE en rekening houdend met bestaande regels

Actuele codes op natuurenbos.be/waarschuwingen

Geen brandbare materialen in de omgeving

Geen brandversnellers gebruiken

Vuur nooit onbeheerd laten

Voorzie blusmiddelen

Altijd vuur sloven na de activiteit

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

ONDERSTEUNING

Heel wat regelgeving heeft rechtstreeks of onrechtstreeks een weerslag op jeugdtoerisme. Als hieraan wordt gesleuteld, tracht CJT Ondersteuning op de eerste rij te zitten. In HuisWerk belichten we telkens de actualiteit van ons vertegenwoordigingswerk.

... LAAT JE STEM HOREN

Er beweegt momenteel heel wat op het vlak van (Vlaamse) subsidiekanalen voor jeugdverblijfcentra. Het feit dat de twee jeugdtoerismedecreten wijzigen, heeft daar uiteraard veel mee te maken. 2022 is voor de subsidiëring van het jeugdtoerisme een soort overgangsjaar met goede en minder goede kanten. Voor 2023 en later zijn we hoopvol, maar tegelijk ook waakzaam. Een overzicht ...

Laat ons beginnen met infrastructuursubsidies via het decreet 'toerisme voor allen'. Deze subsidie is vandaag toegankelijk voor alle erkende jeugdverblijfcentra, maar we zijn wel afhankelijk van het totale vrijgemaakte budget. Dit stond de voorbije jaren bevroren op een ontoereikend bedrag van 1,5 miljoen euro. In 2021, 2022 en 2023 zorgt Vlaams minister van toerisme Demir voor een inhaalbeweging door in totaal 5 miljoen euro extra relancemiddelen toe te voegen. Daardoor was er in 2021 voldoende budget, maar het budget voor 2022 (3,5 miljoen euro) blijkt opnieuw veel te weinig, wegens een groot aantal aanvragen dit jaar. We hopen op nog een extra inspanning van de Vlaamse overheid voor dit jaar, de toekenning van de infrastructuursubsidies door Toerisme Vlaanderen is ondertussen ook uitgesteld naar ten vroegste september.

Als alles volgens planning verloopt, verdwijnt het decreet 'toerisme voor allen' binnenkort en worden de jeugdverblijfcentra vanaf 2023 opgenomen in het logiesdecreet. Ook het subsidiebesluit zal dan moeten herschreven worden. Het is de ambitie van Toerisme Vlaanderen om ook in het nieuwe decreet voldoende subsidiekansen te bieden aan de erkende jeugdverblijfcentra. Vanzelfsprekend zullen we dit vanuit CJT de komende maanden heel goed opvolgen.

De grootste ontgoocheling in 2022 is het gebrek aan afstemming tussen de infrastructuursubsidie via Toerisme Vlaanderen (zie hierboven) en de 'sectorale prioriteiten' via het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Die laatste zijn bij sommige uitbaters beter bekend onder hun vroegere naam FoCI.

Voor deze sectorale prioriteiten komen investeringen op vlak van duurzaamheid, toegankelijkheid en sinds 2022 ook veiligheid in aanmerking. Alleen is er voor jeugdverblijfcentra recent een drempel ingesteld: enkel investeringen van minstens 250 000 euro komen nog in aanmerking. Onhaalbaar dus voor de overgrote meerderheid van de subsidiedossiers. Maar ondertussen blijven

investeringen op vlak van duurzaamheid en toegankelijkheid wel uitgesloten voor subsidies via Toerisme Vlaanderen. We vallen dus door de mazen van het net, precies voor twee thema's die eigenlijk prioriteit zouden moeten zijn voor de Vlaamse overheid.

Het is de bedoeling dat Toerisme Vlaanderen vanaf 2023 duurzaamheid en toegankelijkheid opnieuw zelf kan subsidiëren, hier zullen we uiteraard over waken. Voor 2022 hebben we sterk aangedrongen op een tijdelijke uitzondering in het reglement bij Departement Cultuur, Jeugd en Media, maar die is er helaas niet gekomen.

En dan belanden we vervolgens bij personeels- en werkingsubsidies. Hiervoor is sinds begin juni een nieuw decreet in voege, dat de subsidieregeling omschrijft die zal gelden vanaf 2023. Jeugdverblijfcentra type C die een personeelssubsidie wensen voor de periode 2023-2026, hebben hiervoor reeds (tegen 1 juli) een aanvraag moeten indienen. Voor de werkingsubsidie ligt de indiendatum op 15 oktober.

Vlaams minister van jeugd Dalle heeft voor dit decreet jaarlijks 1,2 miljoen euro extra vrijgemaakt, daar zijn we uiteraard blij mee. Dit maakt een noodzakelijke inhaalbeweging mogelijk. En we wensen uiteraard dat na 2023 een volledige indexering wordt toegepast op de subsidiebedragen, zoniet zal het extra budget snel verdampen omwille van de huidige inflatie.

Wel jammer is dat niet alle erkende jeugdverblijfcentra in aanmerking komen voor personeels- en werkingsubsidies. De subsidies zijn vandaag enkel toegankelijk voor vzw's, stichtingen, lokale overheden of vennootschappen met sociaal oogmerk. Hierover zijn we, samen met enkele gedreven uitbaters, in gesprek gegaan met het Departement Cultuur, jeugd en Media. Een oplossing ligt niet meteen voor de hand, maar we hebben wel afgesproken om samen de rol en meerwaarde van de klassieke vennootschappen en eenmanszaken in het Vlaamse jeugdtoerisme goed in kaart te brengen.

Ten slotte trachten we ook om subsidielijnen buiten de bevoegdheden toerisme en jeugd maximaal toegankelijk te maken voor jeugdtoerisme. Dat is bijvoorbeeld gelukt voor de subsidie-oproep "natuur in je buurt" (zie agenda achteraan), voor sommige andere subsidies is dat (nog) niet het geval, maar trachten we wel om dit in de toekomst mogelijk te maken.

VRAAG HET AAN ...

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

ONDERSTEUNING

Elk kwartaal krijgen we tientallen vragen van uitbaters over uiteenlopende thema's. In HuisWerk maken we telkens een beknopte bloemlezing van vragen en antwoorden die ook voor andere uitbaters interessant kunnen zijn.

De prijzenstructuur van mijn jeugdverblijf past niet in het model van Kampas. Wat moet ik doen?

Groepen willen prijzen kunnen vergelijken, dat bleek uit voorafgaand onderzoek. Daarom hebben we voor zowel zelfkook als volpension een eenvoudig kader voorzien om prijzen in te vullen. Het is helaas niet mogelijk om een structuur uit te tekenen waar ook meer complexe prijslijsten volledig kunnen worden ingevoerd, daarvoor is de diversiteit in de sector te groot, zeker in volpension. Er is recent wel een vrij tekstveld voorzien, waarin je nog extra aanvulling kwijt kan of een link kan leggen naar een prijslijst op de eigen website.

Goed om weten is ook dat prijzen in de zoekresultaten op Kampas zullen getoond worden als vanaf-prijs.

Wie gebruik maakt van de boekingsmodules in zelfkook, moet uiteraard wel de prijzenlogica van Kampas volledig volgen.

Wat indien mijn prijzen nog niet vastliggen voor de komende jaren? Hoe kan ik dit dan ingeven in Kampas?

Uitbaters die geen gebruik maken van de boekingsformules, kunnen een indicatieve prijs invoeren. We hebben recent ook een vrij tekstveld voorzien, waar je deze informatie kwijt kan. Het is wel heel belangrijk dat je prijzen invult voor (bij voorkeur) alle geopende kalenderjaren. Want in de zoekopdracht zullen enkel jeugdverblijfcentra en kampeertreinen verschijnen die een prijs hebben opgegeven voor het kalenderjaar waarin de jeugdgroep op zoek is naar een locatie.

Wie gebruik maakt van de boekingsformules Plus of Service, dient uiteraard sowieso de huurprijzen definitief vast te leggen voor de jaren waarin kan geboekt worden. Want bij elke nieuwe boeking wordt de prijs meteen vastgeklit. Wel laat het systeem toe om op het niveau van individuele boekingen prijsuitzonderingen toe te staan. Enkel extra kosten zoals energie, afval e.d. kunnen later worden bepaald, conform de prijzen in de periode van het verblijf.

Waarom is een kalender verplicht op Kampas?

Betrouwbare en up-to-date bezettingskalenders zijn een uitdrukkelijke wens van jeugdgroepen. Daar hebben we op Kampas maximaal rekening mee gehouden. Voor zelfkook zijn kalenders verplicht, voor volpension worden kalenders maximaal aangeraden. We beseffen dat dit voor sommige uitbaters op het eerste zicht wat extra werk lijkt, maar we zijn ervan overtuigd dat dankzij een goed kalenderbeheer het aantal af te wijzen reservatie-aanvragen sterk kan dalen op korte termijn, dat is een stevige tijdswinst.

De kalenders in de boekingsformules zullen automatisch worden geüpdatet bij elke boeking, dat is evident. Maar ook buiten de boekingsformules is de kalender eenvoudig te beheren: ofwel via je admin-pagina als uitbater, ofwel via een iCal Feed met een kalender die je zelf beheert. Het volstaat trouwens om enkel de kalenders van de entiteiten te beheren, Kampas zorgt zelf voor het correct opladen van de kalenders van de eventuele combinaties.

Hoe lang op voorhand worden kalenders zichtbaar?

Bij de opstart van Kampas beperken we ons tot de kalenderjaren 2022, 2023 en 2024. De komende maanden zullen we dit echter stapsgewijs uitbreiden. Op termijn zullen boekingen mogelijk zijn vier jaar en vier maand voor het verblijf.

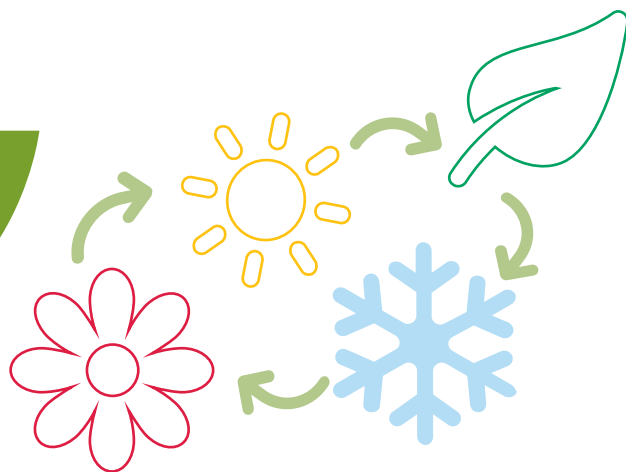
Concreet betekent dit dat begin 2023 kalenders tot 2027 zullen zichtbaar zijn.

Nog vragen?

Neem zeker een kijkje op www.cjt.be/ondersteuning/kampas.

SEIZOENSTIP

In deze rubriek belichten we een 'good practice' die andere uitbaters kan inspireren. Dit keer geven we enkele tips om je jeugdverblijf via een promotiefilmpje in de kijker te zetten.

Filmpjes zijn onder jongeren heel populair. Dit is meteen het belangrijkste argument om te investeren in aantrekkelijke bewegende beelden. Rest er enkel nog de vraag: hoe maak je nu het ideale filmpje?

EEN GOED SCENARIO

Het doel van de video is duidelijk: je wil de groepsverantwoordelijken het jeugdverblijf of kampeerterrain tonen en hen overtuigen om jouw locatie te boeken. Dit vraagt een goed scenario met een sterk begin, een informatief midden en een slot dat uitnodigt tot boeken. Voordat je filmt, schrijf je dit scenario best in detail uit, inclusief de shots of scenes die daarvoor nodig zijn. Hoe concreter het scenario is, hoe beter. Zo weet je precies wat je in beeld moet brengen.

Als uitgangspunt voor het scenario lijkt een rondleiding het meest voor de hand liggend. Dit start best met een algemeen beeld van het jeugdverblijf en zijn omgeving om vervolgens ook de belangrijkste binnenruimtes (keuken, refter, sanitair en dag en slaapzalen) te tonen. Voor jeugdverblijven in de formule zelfkook kan voor de koks een specifiek filmpje over de keuken ook een meerwaarde zijn.

ZELF AAN DE SLAG?

Voor het maken van een promotiefilmpje kan je aankloppen bij Mediaraven (www.mediaraven.be/ondersteuning/video-inzetten), een organisatie die o.a. video's ontwikkelt voor iedereen die met kinderen en jongeren werkt. Maar je kan natuurlijk ook zelf creatief aan de slag gaan. De camera's van o.a. smartphones zijn in die mate geëvolueerd dat het mogelijk is om zelf kwalitatieve filmpjes te maken. En met enkele tips en bijkomende accessoires wordt het alleen maar beter. We lijsten de belangrijkste aandachtspunten hieronder op.

Vast beeld

Een vast beeld bekijken is het meest comfortabel, maar perfectie hoeft niet. Enkel heftig schokkende beelden moeten vermeden worden.

De meeste camera's hebben standaard enkele opties ingebouwd om het beeld te stabiliseren en ook achteraf kan je met software corrigeren, maar als je los uit de pols filmt, volstaan die methodes niet. Je gebruikt daarom best wat hulpmiddelen tijdens de opna-

mes. Een klassieker is het statief. Dit is vooral handig voor opnames vanuit één vast standpunt, maar voor de rondleiding gebruik je beter een gimbal. Dat is een stabilisator waarin je de smartphone kan zetten. Met dit hulpmiddel heb je altijd recht beeld zonder schokken. Een voorbeeld is de DJI Osmo. En een laatste tip: zorg voor je start met filmen dat het parcours geen obstakels (zoals een gesloten deur) heeft.

Geluid

Elke camera heeft een ingebouwde microfoon. Dit is handig, al zijn er toch twee belangrijke aandachtspunten.

- Film je de buitenomgeving, blijf dan uit de wind. Zo voorkom je vervelende ruis in de opname.
- Geef je graag wat toelichting bij de beelden, ga dan maximaal op een armlengte van de camera staan. Het principe is: hoe dichterbij de microfoon bij de geluidsbron, hoe beter de geluidskwaliteit.

Wil je voor het promotiefilmpje niet inboeten op de geluidskwaliteit, dan kan je ook opteren voor een externe microfoon zoals de rode videomicro. Voor alternatieven vraag je best deskundig advies.

Licht

Een derde en belangrijk aandachtspunt is het licht. In de buitenomgeving zal dat meestal geen probleem zijn, maar binnen is het minder evident. Daar moet je erover waken dat je geen donker beeld krijgt. Voor je binnen start met filmen, moet daarom alles goed verlicht zijn. Dit kan met natuurlijke lichtinval of kunstlicht. Toch is werken met natuurlijke lichtinval vaak complexer omdat je in de meeste omstandigheden best filmt met het licht in de rug. Doe je dit niet, dan krijg je overbelichting en wordt de rest van het beeld donker. Daarom is het soms beter natuurlijke lichtinval te weren en louter te werken met kunstlicht.

Cameratechnieken

Om je filmpje aantrekkelijker te maken, gebruik je tijdens de opnames best nog wat cameratechnieken. Zo is het leuk om te zoomen van een wide shot naar een close up of het standpunt eens te veranderen naar bijvoorbeeld vogel- of kikvorsperspectief. Andere bewegingen zijn een pan (bewegen van links naar rechts en vice versa) of een tilt (bewegen van onder naar boven en vice versa).

Aantrekkelijke beelden

Voor mooie buitenbeelden hou je best de weersomstandigheden in het oog. Regen of een zwaar bewolkte dag zijn uit den boze, andere weersomstandigheden zijn goed. Het verblijf zelf presenter je opgeruimd en net. Eventueel kan je filmen als er een groep verblijft of het verblijf wat opsmukken (bijvoorbeeld tafel dekken, kussen en dekens presenteren op bed ...), zodat het meer tot de verbeelding spreekt. Maar overdrijf bij dit laatste niet, het blijft een jeugdverblijf, geen hotel. En hou in geval je personen filmt ook rekening met het portretrecht (zie seizoenstip in HuisWerk 66).

ZELF IN BEELD

Via een promotiefilmpje krijg je de mogelijkheid om de groepsverantwoordelijke rechtstreeks toe te spreken of extra toelichting te geven. Je kan dit commentaar enkel auditief leveren of jezelf hiervoor sporadisch in beeld brengen.

Door jezelf in beeld te brengen, groeit er een zekere vertrouwensband met de kijker. Enige nadeel: het vergt wat gewenning. Hoe kan je die drempel over? Een goede voorbereiding helpt. Als je goed weet wat je wil vertellen, ben je meer ontspannen en kom je spontaner over. Nerveuze tics verdwijnen en je krijgt een positievere lichaamstaal door het gebruik van handgebaren en een eventuele glimlach.

Om de band met de kijker aan te halen, kijk je tot slot met de ogen naar de lens en kies je de juiste afstand tot de camera. De vuistregel is dat je op één meter of één armlengte van de camera staat. Verder hou je in het beeld best wat ruimte over boven je hoofd.

DRONES

Drones kunnen zorgen voor mooie en soms ronduit spectaculaire opnames. Het maken van een promotiefilmpje aan de hand van een drone is dus zeker het afwegen waard. Het brengt ongetwijfeld de omgeving en het jeugdverblijf of kampeerterrein zelf mooi in beeld.

Omdat een drone met goede camera niet goedkoop is en het vliegen enige behendigheid vergt, zal zo'n promotiefilmpje voor de meeste uitbaters geen doe-het-zelfopname worden. Waar moet

je dan aankloppen? Op de markt zijn er gespecialiseerde firma's, maar ook hobbyisten kunnen een waardig alternatief zijn.

Opgelet: vliegen met drones en het maken van luchtbeelden is onderworpen aan specifieke wetgeving. Zie www.cjt.be/ondersteuning/dronewetgeving.

MONTEREN

Na de opname volgt de montage. In die fase maak je het promotiefilmpje zo kort en krachtig mogelijk. Wat niet bijdraagt aan het verhaal, wordt best geschrapt. De vuistregel is dat een filmpje maximaal twee minuten duurt, daarna verslapt de aandacht van de kijker.

Knippen en plakken van beelden is een eerste stap. Daarna wordt het beeldmateriaal voorzien van muziek. Een belangrijke sfeerschepper, want beeld zonder geluid komt vreemd over. Maar opgelet: op muziek geldt auteursrecht. Daarom kies je beter rechtvrije muziek. Je kan die downloaden op bijvoorbeeld bensound.com, incompetech.com of [Youtube audiolibrary](http://Youtube.com/audiolibrary).

Voor de montage van de filmpjes kan je verschillende video-editors kiezen. Zowel Apple als Microsoft bieden dit aan, maar ook andere apps behoren zeker tot de mogelijkheden. Via Google vind je heel wat (gratis) software terug, inclusief reviews die je kunnen verder helpen in het maken van je eigen keuze.

VERSPREIDEN

De allerlaatste stap is het verspreiden van het filmpje. Ook hiervoor bestaan heel wat digitale kanalen. Welke kies je dan? Volgens Mediawijs is Youtube nog steeds populair onder jongeren. Wil je dat het filmpje een jeugdig publiek bereikt, dan mag dit kanaal dus niet ontbreken. Maar daarbij hoeft het natuurlijk niet te blijven. Via hoe meer kanalen het verspreid wordt, hoe meer mensen zullen bereikt worden.

Nog een laatste tip: als je een filmpje maakt met je smartphone en dit wil verspreiden via Youtube, hou je die smartphone best horizontaal. Dan bereik je het beste resultaat.

CJT IN DE KIJKER

Nog meer CJT in een nieuw kleedje

De voorbije maanden werd hard nagedacht over de werking van CJT. Steeds in functie van de hamvraag: hoe kunnen we er voor blijven zorgen dat elk kind een meerdaags verblijf met leeftijdsgenoten kan beleven? In samenspraak met onze partners (medewerkers, uitbaters, jeugdgroepen, overheid ...) heeft CJT zich daarom enkele belangrijke vragen gesteld. Waar maakt CJT het verschil? Waarom doen we wat we doen? Wat doen we vandaag al goed en waar kan of moet het anders en beter? Al dat denkwerk heeft geresulteerd in een ambitieuze beleidsnota 2023-2026.

De keuze is gemaakt: we blijven 100 % CJT, maar stellen onze route bij. En om die nieuwe koers kracht bij te zetten, steken we onszelf vanaf augustus in een nieuw kleedje ...

WERKEN AAN ONZE MISSIE

CJT vormt het centrum voor jeugd(groeps)toerisme in Vlaanderen. Elk kind of jongere verdient de onvergetelijke ervaring van een meerdaags groepsverblijf met leeftijdsgenoten. Daarom zorgen we voor unieke locaties met een lage drempel waar die beleving kan ontstaan.

We vertrekken vanuit de noden van diverse jeugdgroepen en stemmen onze kennisopbouw over uitbating van jeugdlogies hierop af. Zo zijn we een betrouwbare partner voor iedereen die jeugdtoerisme een warm hart toedraagt, in het bijzonder (toekomstige) uitbaters van jeugdverblijven en kampeerterreinen.

EEN PARTICIPATIEF EN STRATEGISCH TRAJECT

Het nieuwe meerjarenplan is gebouwd op enkele fundamentele keuzes. Het onderzoek dat door het Departement Cultuur, Jeugd en Media werd gedaan in het kader van de evaluatie van het vorige decreet, is daarbij een belangrijke inspiratiebron geweest. Maar ook de uitbatersbevraging in het najaar 2021 en het feedbackmoment in

---

NIEUWE AANPAK - PRAKTISCH
Uitbaters kunnen CJT telefonisch bereiken op tel. 09/210.57.75. Mailen kan naar het nieuwe adres info@cjt.be. De kennisdatabank blijft bereikbaar via www.cjt.be.

---

februari hebben ons heel wat geleerd. CJT ging bovendien zelf aan de slag met een uitgebreide strategische oefening. Concreet werden – als extra laag bovenop de reguliere werking - vier strategische ontwikkelingslijnen bepaald voor de komende jaren:

1. **Verbinden:** met het platform Kampas zorgen we voor een digitale connectie tussen vraag en aanbod, op zoek naar de ideale match voor alle partners.
2. **Stuwen:** onze communicatie zorgt voor een groter bereik en meer bezetting voor alle Vlaamse jeugdverblijven en kampeerterrainen.
3. **Impact:** we maken het jeugdtoerisme zichtbaar in de buitenwereld en wegen als een betrouwbare partner op het jeugdtoerismebeleid.
4. **Innoveren:** we zijn een trekker voor innovatie in de jeugdtoeristische sector.

De ambitie is dus hoog. Er waait een nieuwe wind en dat mag gezien worden. Dit HuisWerknummer zie je voor het laatst in deze vormgeving, de volgende editie wordt er eentje in de nieuwe stijl. Ook in de communicatie kiest CJT dus voor een volledig vernieuwde aanpak.

NIEUWE STRUCTUUR

In 1963 wordt de vzw Centrum voor Jeugdtoerisme opgericht. In de beginjaren fungeerde CJT vooral als boekingscentrale en koepel voor sociaal toerisme. Vanaf de jaren '70 kwam daar de uitbating van eigen jeugdverblijfscentra bij. Sinds 2005 biedt CJT ondersteuning aan de honderden uitbaters van Vlaamse jeugdverblijfscentra (en sinds 2011 ook kampeerterrainen).

In augustus 2022 komt aan deze opdeling een einde. De vzw zal dan nog uit twee deelwerkingen bestaan: enerzijds de ondersteuningsstructuur (inclusief een luik promotie richting jeugdgroepen) en anderzijds de uitbating van eigen jeugdverblijfscentra. De twee takken werken volledig autonoom, enkel de administratief-technische ondersteuning blijft op het niveau van de vzw.

NIEUWE STIJL

De andere aanpak wordt straks ook heel zichtbaar. Dit HuisWerknummer is de aanloop naar een volledige transformatie. De nieuwe manier van communiceren volgt de logica van de doelgroepen die een herkenbaar aanspreekpunt verwachten. CJT is én blijft het steunpunt voor uitbaters van jeugdverblijven en kampeerterrainen in Vlaanderen. Dat maken we ook duidelijk in ons nieuwe logo: het logo verbeeldt de diversiteit in de sector, de kleuren refereren naar de vrijetijdsbeleving (zon, natuur, water ...) en het puntje komt erg bewust op de J van jeugd.

Voor (jeugd)groepen wordt ons nieuwe merk Kampas dé referentie. Op zoek naar een geschikte locatie voor een meerdaagse uitstap? Kampas is de 'place-to-be'. CJT is en blijft dus de betrouwbare partner voor elke uitbater en Kampas de gids voor jeugdgroepen op hun zoektocht naar een geschikte overnachtingsplaats. Ook in het logo van Kampas is CJT evenwel aanwezig als een kwaliteitslabel. De komende weken trekken we dit opzet verder door in al onze communicatie. Dat gebeurt niet in een vingerknip, maar we plannen alvast een 'stijlvolle' opstart met de lancering van kampas.be en een vernieuwde cjt.be. Daarna trekken we ons nieuwe kleedje stap voor stap verder aan.

AGENDA

In deze agenda willen we alle data van vormingsmomenten, ontmoetingen, indiendata voor subsidiëring ... opnemen die interessant kunnen zijn voor uitbaters en hun medewerkers. Ook hiervoor staat onze redactie open voor suggesties. Mail die gerust door naar ondersteuning@cjt.be!

8 AUGUSTUS 2022

Indiendatum voor projectoproep "Natuur in je buurt"

Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) subsidieert ook dit jaar projecten in het kader van "natuurontwikkeling of aanleg van natuurelementen". Ook jeugdverblijfcentra en kampeerterreinen komen hiervoor in aanmerking, maar lees aandachtig de voorwaarden. Meer info op natuurenbos.vlaanderen.be/subsidies/subsidies-inrichting-van-natuur/projectoproep-natuur-je-buurt.

17 AUGUSTUS 2022

Kampas gaat online

Alle info over de laatste rechte lijn vind je op www.cjt.be/ondersteuning/kampas.

1 SEPTEMBER 2022

Aanvraag investeringsubsidies sectorale prioriteiten

Jeugdverblijfcentra die aan bepaalde voorwaarden voldoen, kunnen via het Departement Cultuur, Jeugd en Media tot 60 % gesubsidieerd worden voor werken op vlak van duurzaamheid, veiligheid en toegankelijkheid. Enkel heel grote projecten komen in aanmerking, want de investering m.b.t. deze drie domeinen moet minstens 250 000 euro bedragen.

Meer info via www.vlaanderen.be/cjm/nl/cultuur-en-jeugd-infrastructuur/investeringsubsidies/investeringsubsidies-sectorale-prioriteiten.

30 SEPTEMBER 2022

Indiendatum voor nieuwe kandidaten Green Key 2023

Nieuwe kandidaten moeten zich tegen 30 september kenbaar maken bij Good Planet. Jeugdverblijven die reeds over het ecolabel Green Key beschikken, hebben iets meer tijd en moeten tegen 31 oktober de nodige gegevens aanleveren. Opgelet: vanaf 2023 gelden nieuwe criteria. Uiteindelijk wordt door een jury beslist wie in 2023 de Green Key ontvangt.

Meer info via www.green-key.be/over-green-key/hoe-green-key-behalen.

15 OKTOBER 2022

Indiendatum voor aanvraag werkingssubsidie 2023-2026 (binnen het decreet 'jeugdverblijven en hostels')

Jeugdverblijfcentra die aan de voorwaarden voldoen, kunnen bij het Departement Cultuur, Jeugd en Media een werkingssubsidie aanvragen voor een periode van vier jaar. Aanvragen zijn vanaf september mogelijk via het digitale loket Kiosk.

Jeugdverblijfcentra die ondertussen de personeelssubsidie krijgen toegekend, hoeven geen bijkomende aanvraag te doen voor de werkingssubsidie, dit voor alle erkende jeugdverblijven op hun domein.

Meer info op www.vlaanderen.be/cjm/nl/jeugd/subsidies/jeugdverblijven-en-hostels.

Heel wat extra gegevens (voorwaarden, formulieren e.d.) vind je terug op onze website www.cjt.be/ondersteuning.

Centrum voor Jeugdtoerisme^{vzw}

Bergstraat 16
9820 Merelbeke
09/210.61.75
ondersteuning@cjt.be
www.cjt.be

Raadpleeg onze website www.cjt.be/ondersteuning voor meer informatie. Je vindt er niet alleen alle indiendata en formulieren terug, je kan er ook terecht voor een massa andere informatie. Zo kan je in het HuisWerkarchief ook alle vorige dossiers raadplegen.

Blijf je graag als eerste op de hoogte van alle weetjes of wil je interessante links te weten komen, dan kan je ons volgen op Facebook. Je hoeft hiervoor geen lid te zijn van Facebook, het volstaat om te surfen naar www.facebook.com/CJTOndersteuning. Wie wel een Facebookprofiel heeft en onze pagina 'leuk vindt', krijgt onze berichten regelmatig te zien op zijn eigen nieuwspagina.

